

מס' 2315/19

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 19-02-8702 פורמן נ'
האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון
ואח'

23 מאי 2019

אל: האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון משרדי ממשלה 570000605
אל: פל"מ 15 א' משרד המשפטים מיקוד 31008 ת.ד. 847
חיפה

טלפון מרכז מידע: 077-2703333
www.court.gov.il

מכתב מלווה

מס' 31983
124
2315/19
תאריך

מצורף בזה מסמך פסק דין.

י"ח אייר תשע"ט, 23 מאי 2019
תאריך

מזכירות בית המשפט

האפוטרופוס הכללי והכנס הרשמי
לשכת מחוז חיפה והצפון
2019-05-23
נתקבל

האפוטרופוס הכללי והכנס הרשמי לשכת מחוז חיפה והצפון 2019-05-23 נתקבל	מס' 31983 124 2315/19 תאריך	מס' 31983 124 2315/19 תאריך	מס' 31983 124 2315/19 תאריך
מס' 31983 124 2315/19 תאריך	מס' 31983 124 2315/19 תאריך	מס' 31983 124 2315/19 תאריך	מס' 31983 124 2315/19 תאריך

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8702-02-19 פורמן נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

לפני הרכב כבוד השופטים:

סארי ג'יוסי [אב"ד]

חננאל שרעבי

ניצן סילמן

המערערות

אלה פורמן

ע"י ב"כ עו"ד אסף ברדוגו

נגד

המשיבים

1. האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון

2. היועץ המשפטי לממשלה

3. גלינה מיטלמן (חסויה)

4. מרינה לרנר

ע"י ב"כ עו"ד סופי ספקטור

5. עמותת גג לנזקק ולחוסה

ע"י ב"כ עו"ד יחזקאל

1

פסק דין

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

1. ערעור על פסק דינו של ביהמ"ש לענייני משפחה בחיפה (כב' השופטת באום) מיום 23.12.18, על פיו מונתה המשיבה 5 כאפוטרופוס קבוע על גופה ורכושה של המשיבה 3 (להלן: "החסויה"), אימן של המערערות והמשיבה 4.

רקע עובדתי רלוונטי –

2. המערערות נקטה הליך למינויה כאפוטרופא לכל ענייניה הרכשיים, האישיים והבריאותיים של אימה – המשיבה 3.

3. בדיון שהתקיים ביום 17.7.17 ביקשה החסויה כי לא תמוננה שתי בנותיה יחד מאחר והן צועקות והיא רוצה "שקט".

האפוטרופוס לדין, עו"ס וב"כ היועמ"ש המליצו על מינוי גורם חיצוני.

המשיבה 4 הסכימה אף היא למינוי עמותת חיצונית.

4. בית משפט קמא קבע לאחר ששמע את הצדדים, כי הדרך הנכונה להשגת הישקט" לו מייחלת החסויה, הוא מינוי עמותת חיצונית כאפוטרופא.

בית משפט קמא הוסיף וקבע כי המערערות והמשיבה 4 אינן מסוגלות לשתף פעולה, ומינוי מי מהן יביא להעמקת הקרע המשפחתית.

לאור האמור מונתה המשיבה 5 כאפוטרופוסית על גופה ורכושה של החסויה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8702-02-19 פורמן נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

5. המערערת הגישה ערעור על פסק הדין (עמ"ש 34138-08-17). בדיון שהתקיים ביום 9.1.18 הגיעו הצדדים להסכמה כי מינוי המשיבה 5 יהיה זמני לתקופה של חצי שנה (עד תאריך 9.7.18) בסיומה יבחן בית משפט קמא את זהות האפוטרופוס ולאחר שיקיים דיון בעניין בפניו ויונח לפניו תסקיר עדכני.
6. בהתאם, ניתנה החלטה המורה על הארכת צו המינוי עד ליום 9.7.18 ונקבע כי – "הצו יפקע ביום 9/7/18 אלא אם חודש או תוקפו הוארך על פי החלטה אחרת. בית משפט קמא יזמן את הצדדים לדיון לפניו לקראת פקיעת צו המינוי על מנת לבחון מחדש את זהות האפוטרופוס המתאים לחסויה, לרבות צו מינוי בהתאם. הדבר ייעשה גם לאחר שלפני בית משפט קמא יוגש תסקיר עדכני מטעם שירותי הרווחה. התסקיר יוגש לא יאוחר מיום 1/6/18".
7. לאור בקשה להארכת מועד להגשת תסקיר, האריך בית משפט קמא הצו עד ליום 1.11.18, והגשת תסקיר עד ליום 7.10.18.
8. כב' השופטת קמא דחתה בקשת המערערת לעיון מחדש בהחלטה משלא מצאה נימוק שיש בו כדי לשנותה, תוך שהבהירה כי – "לו סבר בית המשפט כי טובת האדם שמונה לו אפוטרופוס נפגעת – היה פועל אחרת".
9. המערערת הגישה בקשת רשות ערעור על ההחלטה, וכב' השופטת ש. שטמר דחתה אותה בהחלטתה מיום 9.7.18 בקבעה כי הארכת הצו והמועד להגשת תסקיר ע"י בית משפט קמא נעשה במסגרת סמכותו, בהתאם לפסק דינו של בית המשפט המחוזי מיום 9.1.18. כן נקבע, כי אף אין מקום להתערבות בהחלטת בית משפט קמא גופה וההנמקה להינתנה.
10. לאחר ארכה נוספת שניתנה לשירותי הרווחה, הוגש תסקיר ביום 7.11.18. מסגרת התסקיר צוין, בין היתר, כדלקמן –
11. "הבנות אלה פורמן ומרינה לרנר, מביעות אהבה כנה, מסירות ודאגה עמוקה לשלומה ורווחתה של האם. אך מערכת היחסים בינן הינה סוערת ומאופיינת בחוסר אמון וטענות הדדיות. הן אינן מצליחות להגיע להסכמות ולשיתוף פעולה בכל הנוגע לטיפול מיטבי באמן... נראה שיש מקום לשיפור התקשורת עם נציגי העמותה ושתי הבנות, תוך שיתופן במידת האפשר בקבלת החלטות... להתרשמותנו יש להמשיך את מינוי העמותה כאפוטרופוסים על גופה ורכושה של גבי מיטלמן, כיוון שמינוי הבת אלה פורמן לא יצליח למנוע מאבקי כוחות ושליטה, אלא עלול להעמיק את הקרע בתוך המשפחה. מינוי קבוע של העמותה, תוך שיתוף הבנות בקבלת החלטות מהותיות יאפשר לשתייהן להמשיך להביע את אהבתן כלפי האם ואולי אף יעניק איזון למערך המשפחתי".
11. בפני בית משפט קמא, התנגדה המערערת להמלצות התסקיר בעוד שהמשיבה 4 הסכימה למינוי העמותה כאפוטרופא על גופה ורכושה של אימה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8702-02-19 פורמן נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

12. צו המינוי הוארך עד מועד הדיון שנקבע לתאריך 23.12.18.
13. ב"כ היועמ"ש והאפוטרופוס לדין המליצו אף הם על מינוי המשיבה 5.
14. בתום הדיון לפני בית משפט קמא ולאחר ששמע את הצדדים החליט כי מינוי עמותה חיצונית, בלית ברירה, הוא האפשרות העדיפה במקרה דנן.
15. כב' השופטת קמא קבעה כי כל עוד הסכסוך בין הבנות חי ונושם והן אינן מתקשרות ביניהן, האפשרות של מינוי מי מהן ובייחוד המערערת, אשר נראה כי מתחזקת את הסכסוך, היא האפשרות הגרועה יותר.
16. על ההחלטה דנן הוגש הערעור שבפנינו.

טענות המערערת –

16. בית משפט קמא לא בחן את זהות האפוטרופוס בחינה מחודשת וכנה.
17. בית משפט קמא שגה משלא קיבל טענות המערערת כי תמונה לתקופת ניסיון קצרה של שנה מהלכה תיבחן התנהלותה מול המשיבה 4 ותפקודה כאפוטרופוס.
18. מיום מינוי המשיבה 5 מצבה הרפואי של החסויה התדרדר נוכח מחדלים בתפקוד העמותה.
19. המשיבה 5 לא מצאה מטפלת מחליפה לחסויה, עת נסעה המטפלת הזרה הקבועה לבקר את משפחתה, ולאחר מאמצים מצד המערערת היא הצליחה למצוא מטפלת חלופית.
20. המערערת מוסיפה וטוענת כי כוונת המשיבה 5 הייתה לעקור את החסויה מביתה ולהעבירה בתקופה זו לבית אבות.
21. התנהלות העמותה אף הובילה להתפטרותו של מר דימיטרי האחראי על שיקומה האורתופדי של החסויה מזה זמן רב.
22. בהתאם לפסיקה יש ליתן עדיפות לבן משפחה על גוף זר כשיכולות הצדדים שוות.
23. המערערת הינה אחות במקצועה מזה כ- 35 שנים.
24. בית משפט קמא לא התחשב ברצון החסויה.

עמדת האפוטרופוס לדין –

23. האפוטרופוס לדין התרשם כי היה והמערערת תמונה היא לא תהסס להסית את החסויה כנגד המשיבה 4, תפעל למדרה ויכול ואף תפעל להרחיקה מהאם. על כן, בנסיבות אלו קיימת חובה לשקול מינוי חיצוני.
24. אין במינוי העמותה כדי למנוע מהמערערת לטפל באימה. מינוי אפוטרופוס חיצוני אינו מייתר תפקיד ילדי החסוי.
25. מקום בו ניתן להתרשם כי אין מדובר בתחושת ציווי אלא במטרה שספק אם טובת החסויה עומדת לנגד עיני המערערת, לא ניתן להיעתר לבקשתה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 8702-02-19 פורמן נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

26. מינוי עמותה חיצונית תייתר מחלוקת כספית, מחלוקת בדבר דרכי טיפול רפואי ותמנע
הרחקה ומידור של מי מהצדדים.
- טענות המשיבה 4 –
27. אין מקום להתערבות בהחלטת בית משפט קמא.
28. מהלך התקופה מאז מינוי המשיבה 5, פעלה העמותה רבות והיטיבה עם החסויה.
29. נזק ממשי צפוי לחסויה אם תמונה, ולו זמנית, המערערת כאפוטרופוסית.
- דיון והכרעה –
30. לאחר שעיינו בכל החומר הרלבנטי, לרבות הודעת הערעור ועיקרי הטיעון מטעם הצדדים,
וכן שמענו את טענות המערערת בפנינו ביום 20.5.19, הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור
להידחות.
31. כידוע, הליך הערעור לא נועד לשמש במה לדיון מבראשית בכל הטענות העובדתיות שנדונו
והוכרעו על-ידי הערכאה הדיונית. התערבות בקביעות עובדתיות ובממצאי מהימנות
תיעשה בהתקיים נסיבות מיוחדות וחריגות בלבד, בהן מתגלה שגיאה בולטת על פני
החלטתו של בית משפט קמא. כך למשל, כאשר ממצאי העובדה אינם מעוגנים כלל בחומר
הראיות, או מקום שבו הגרסה העובדתית שאותה אימץ בית משפט קמא, אינה מתקבלת
על הדעת ואינה מתיישבת עם מבחנים של היגיון ושכל ישר (ראה - ע"א 10225/02 פרץ נ'
פרץ בוני הנגב (פורסם בנבו) [15.1.2004]).
- המקרה דנן אינו נמנה עם המקרים החריגים המצדיקים התערבות.
32. פסק דינו של בית משפט קמא מפורט ומנומק היטב ולא מצאנו בו טעות המצדיקה
התערבות ערכאת הערעור.
33. כידוע, תסקיר עובד סוציאלי מהווה כלי מרכזי ומשמעותי במסכת הראיות המובאת בפני
בית המשפט, לשם בחינת טובת האדם שמבקשים למנות לו אפוטרופוס. תפקידו של עובד
סוציאלי לסדרי דין הוא להניח תמונה כוללת בפני בית המשפט, לאחר שריכוז את המידע
מגורמים רלבנטיים שונים, בצירוף המלצה. מדובר בראיה בעלת חשיבות ומשקל רב,
שנועדה לסייע לבית המשפט בבחינת המקרה. לא אחת נכתב בפסיקה כי יש להתייחס
לתסקירי העובד הסוציאלי בדומה לחוות דעת מקצועיות, הואיל והעובדים הסוציאליים
הם בעלי הכלים והניסיון לצורך בחינת השאלות המתעוררות בכל מקרה ומקרה, בעין
אובייקטיבית, בשל היותם גורם ניטרלי בלתי מוטה לצדו של מי מהנפשות הפועלות. כיוון
שכך, הרי שנטיית בתי המשפט היא לאמץ את המלצות התסקיר, כל עוד אין טעמים
ושיקולים של ממש המצדיקים סטייה מממצאי התסקיר ומסקנותיו (ראה - בע"מ 4259/06

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 19-02-8702 פורמן נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

- 1 פלוגית נ' היועמ"ש [פורסם בנבו] (13.7.2006); עמ"ש 55785-02-12 ק.ש. נ' ע.ש. [פורסם
2 בנבו] (20.9.2012).
- 3 34. במקרה דנן עמדת עו"ס לסדרי דין, האפוטרופוס לדין וב"כ היועמ"ש הייתה זהה, כי טובת
4 החסויה מחייבת המשך מינוי העמותה כאפוטרופוס חיצוני לאור היעדר שיתוף הפעולה בין
5 האחיות, וחוסר יכולת להגיע להסכמות בכל הנוגע לטיפול בחסויה.
6 עמדתם אף עלתה בקנה אחד עם התרשמות בית משפט קמא, משהתנהלות האחיות מסגרת
7 ניהול ההליך לימדה על הסכסוך.
- 8 35. מששני גורמי מקצוע התרשמו, באופן בלתי אמצעי וישיר, כי יש בסכסוך כדי להשפיע על
9 דרך הטיפול בחסויה, וככל הנראה להביא לידי מידורה של המשיבה 4 והסתת החסויה
10 כנגדה – די בכך כדי להותיר מינוי העמותה על כנו.
- 11 36. לאור האמור, למעשה, ניתן לסכם הדברים כדלקמן:
12 א. אין מקום לדחות את הממצאים העובדתיים שנקבעו בפסק הדין;
13 ב. הממצאים שנקבעו בפסק הדין תומכים במסקנה המשפטית שנקבעה בו;
14 ג. אין לגלות בפסק הדין טעות שבחוק.
- 15 37. על כן ובהתאם לסמכותנו לפי תקנה 460(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984,
16 דין הערעור להידחות.
- 17 38. המערערת תישא בהוצאות משפט ושכ"ט עו"ד המשיבה 4 בסך 4,000 ₪ והמשיבה 5 בסך
18 של 2,000 ₪.
- 19 כמו כן, תישא המערערת בתשלום הוצאות לטובת אוצר המדינה בסך 2,000 ₪.
- 20 ככל שהופקד עירבון, המזכירות תעביר מתוכו לידי כל אחד מהמשיבים את סכום ההוצאות
21 שפסקנו לטובתו, ואת היתרה יש להשיב למערערת, באמצעות בא כוחה, עברה.
- 22
23 ניתן היום, י"ז אייר תשע"ט, 22 מאי 2019, בהעדר הצדדים.
24

ניצן סילמן, שופט

חננאל שרעבי, שופט

סארי גיוסי, שופט
[אב"ד]